

Czwartek, 8 października 2020 r.

P9_TA(2020)0255

Sprzeciw wobec aktu wykonawczego: specyfikacje dla ditlenku tytanu (E 171)

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 października 2020 r. w sprawie projektu rozporządzenia Komisji zmieniającego załącznik do rozporządzenia (UE) nr 231/2012 ustanawiającego specyfikacje dla dodatków do żywności wymienionych w załącznikach II i III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 w odniesieniu do specyfikacji dla ditlenku tytanu (E 171) (D066794/04 – 2020/2795(RPS))

(2021/C 395/03)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt rozporządzenia Komisji zmieniającego załącznik do rozporządzenia (UE) nr 231/2012 ustanawiającego specyfikacje dla dodatków do żywności wymienionych w załącznikach II i III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 w odniesieniu do specyfikacji dla ditlenku tytanu (E 171) (D066794/04,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności⁽¹⁾, w szczególności jego art. 14,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1331/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. ustanawiające jednolitą procedurę wydawania zezwoleń na stosowanie dodatków do żywności, enzymów spożywczych i środków aromatyzujących⁽²⁾, w szczególności jego art. 7 ust. 5,
 - uwzględniając sprawozdanie podsumowujące wydane 13 maja 2019 r. przez Stały Komitet ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz⁽³⁾,
 - uwzględniając oświadczenie Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) przyjęte 10 maja 2019 r. i opublikowane 12 czerwca 2019 r.⁽⁴⁾,
 - uwzględniając art. 5a ust. 3 lit. b) i art. 5a ust. 5 decyzji Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającej warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji⁽⁵⁾,
 - uwzględniając art. 112 ust. 2 i 3 oraz art. 112 ust. 4 lit. c) Regulaminu,
 - uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
- A. mając na uwadze, że w rozporządzeniu (WE) nr 1333/2008 wprowadzono przepisy dotyczące dodatków do żywności stosowanych w środkach spożywczych, by zapewnić efektywne funkcjonowanie rynku wewnętrznego oraz wysoki poziom ochrony zdrowia ludzi i wysoki poziom ochrony konsumentów, w tym ochrony interesów konsumentów i uczciwych praktyk w handlu żywnością, w odpowiednich przypadkach z uwzględnieniem ochrony środowiska;
- B. mając na uwadze, że w rozporządzeniu (WE) nr 1331/2008 wprowadzono m.in. jednolitą procedurę oceny i wydawania zezwoleń na stosowanie dodatków do żywności, co przyczynia się do swobodnego przepływu żywności w Unii oraz do wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i ochrony konsumentów, w tym ochrony interesów konsumentów;

⁽¹⁾ Dz.U. L 354 z 31.12.2008, s. 16.

⁽²⁾ Dz.U. L 354 z 31.12.2008, s. 1.

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/reg-com_toxic_20190513_sum.pdf

⁽⁴⁾ Oświadczenie EFSA w sprawie przeglądu ryzyka związanego z narażeniem na ditlenek tytanu jako dodatek do żywności (E 171) przeprowadzonego przez francuską Agencję ds. Bezpieczeństwa Sanitarnego Żywności, Środowiska i Pracy (ANSES), Dziennik EFSA 2019; 17(6):5714, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5714>

⁽⁵⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.

Czwartek, 8 października 2020 r.

Stosowanie ditlenku tytanu (E 171) w żywności

- C. mając na uwadze, że ditlenek tytanu (E 171) jest dodatkiem do żywności zawierającym nanocząsteczki i występującym głównie w takich kategoriach żywności jak wyroby cukiernicze, ciasta, desery, lody, herbatniki, batoniki czekoladowe, pieczywo i wyroby ciastkarskie; mając na uwadze, że dodatek ten ma przede wszystkim nadawać produktom białą barwę lub nieprzejrzystość;
- D. mając na uwadze, że ditlenek tytanu (E 171) stosuje się głównie w produktach spożywczych szczególnie popularnych wśród dzieci, np. w gumie do żucia, cukierkach, czekoladzie i lodach, co budzi obawy o potencjalnie wysokie narażenie tej podatnej na zagrożenia grupy społecznej;

Ocena zagrożeń dla bezpieczeństwa

- E. mając na uwadze, że w opinii naukowej EFSA z 28 czerwca 2016 r. ⁽⁶⁾ w sprawie ditlenku tytanu (E 171) wskazano już na brak danych utrudniający pełną ocenę ryzyka, jakie może stwarzać ten dodatek do żywności; mając na uwadze, że niepewności dotyczące bezpieczeństwa ditlenku tytanu (E 171) wynikają po części z niedostarczenia przez producentów danych niezbędnych do przeprowadzenia oceny ryzyka;
- F. mając na uwadze, że w szeregu niedawnych publikacji naukowych ⁽⁷⁾ zakwestionowano bezpieczeństwo ditlenku tytanu (E 171) i zwrócono uwagę na potencjalne zagrożenia wynikające z jego spożycia;
- G. mając na uwadze, że w opinii francuskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa i Ochrony Żywności, Środowiska i Pracy (ANSES) z 12 kwietnia 2019 r. ⁽⁸⁾ wśród negatywnych skutków wskazano możliwą rakotwórczość ditlenku tytanu (E 171) oraz stwierdzono, że jak dotąd nie wyjaśniono wątpliwości naukowych co do bezpieczeństwa tego związku i nadal nie ma pełnych danych na ten temat, co oznacza, że nie można rozwiązać obaw o potencjalną toksyczność ditlenku tytanu (E 171) dla konsumentów; mając na uwadze, że na brak danych i niepewność zwrócił uwagę również holenderski Urząd ds. Oceny Ryzyka i Badań (BuRO) ⁽⁹⁾;
- H. mając na uwadze, że w ostatnim oświadczeniu EFSA w sprawie ditlenku tytanu (E 171) w żywności ⁽¹⁰⁾ odniesiono się do opinii ANSES i również stwierdzono pewne niejasności w kwestii bezpieczeństwa jego stosowania;
- I. mając na uwadze, że 19 naukowców z ośmiu państw spotkało się w lutym 2016 r. w Międzynarodowej Agencji Badań nad Rakim (IARC) w Lyonie (Francja), by ponownie ocenić rakotwórczość ditlenku tytanu (E 171), i doszło do wniosku, że związek ten należy zaliczyć do substancji potencjalnie rakotwórczych dla ludzi (grupa 2B) ⁽¹¹⁾;
- J. mając na uwadze, że według ustaleń amerykańskiego Krajowego Instytutu BHP (NIOSH) narażenie na ultradrobne cząstki ditlenku tytanu (E 171) należy uznać za potencjalny czynnik rakotwórczy w miejscu pracy ⁽¹²⁾;

⁽⁶⁾ Ponowna ocena ditlenku tytanu (E 171) jako dodatku do żywności, Dziennik EFSA 2016; 14(9):4545, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4545>

⁽⁷⁾ Zob. opracowany przez stowarzyszenie Avicenn wykaz najnowszych publikacji akademickich poświęconych negatywnym skutkom narażenia drogą pokarmową na E 171 czyli TiO₂, dostępny pod adresem <http://veillenanos.fr/wakka.php?wiki=RisQIngestionNp-TiO2/download&file=20190911AvicennE171recentpublications.pdf>; Skocaj, M., Filipic, M., Petkovic, J., and Novak, S., „Titanium dioxide in our everyday life; is it safe?” [„Czy ditlenek tytanu w naszym codziennym życiu jest bezpieczny?”], *Radiology and Oncology*, grudzień 2011 r.; 45(4): 227–247, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3423755/>; oraz Pinget, G. i in., „Impact of the Food Additive Titanium Dioxide (E 171) on Gut Microbiota-Host Interaction” [„Wpływ ditlenku tytanu jako dodatku do żywności (E 171) na interakcje między mikrobiotą jelitową a jej gospodarzem”], *Frontiers in Nutrition*, 14 maja 2019 r., <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fnut.2019.00057/full>

⁽⁸⁾ Opinia francuskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Sanitarnego Żywności, Środowiska i Pracy (ANSES) w sprawie zagrożeń wynikających ze spożycia dodatku do żywności E 171, dostępna pod adresem: <https://www.anses.fr/en/system/files/ERCA2019SA0036EN.pdf>

⁽⁹⁾ <https://www.nvwa.nl/documenten/consument/eten-drinken-roken/overige-voedselveiligheid/risicobeoordelingen/advies-van-buro-over-de-mogelijke-gezondheidseffecten-van-het-voedseladditief-titaniumdioxide-e171>

⁽¹⁰⁾ Oświadczenie EFSA w sprawie przeglądu ryzyka związanego z narażeniem na ditlenek tytanu jako dodatek do żywności (E 171) przeprowadzonego przez francuską Agencję ds. Bezpieczeństwa Sanitarnego Żywności, Środowiska i Pracy (ANSES), Dziennik EFSA (2019); 17(6):5714, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2019.5714>

⁽¹¹⁾ „Carbon Black, Titanium Dioxide, and Talc” [„Czerń węglowa, ditlenek tytanu i talk”] IARC Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans, tom 93, <https://publications.iarc.fr/Book-And-Report-Series/Iarc-Monographs-On-The-Identification-Of-Carcinogenic-Hazards-To-Humans/Carbon-Black-Titanium-Dioxide-And-Talc-2010>

⁽¹²⁾ „Occupational Exposure to Titanium Dioxide” [Narażenie na ditlenek tytanu w miejscu pracy], *Current Intelligence Bulletin* 63, <https://www.cdc.gov/niosh/docs/2011-160/pdfs/2011-160.pdf>

Czwartek, 8 października 2020 r.

Decyzje dotyczące zarządzania ryzykiem

- K. mając na uwadze, że w związku z opinią ANSES i późniejszym oświadczeniem EFSA, które nie rozwiało obaw, rząd francuski przyjął dekret zakazujący sprzedaży produktów spożywczych zawierających ditlenek tytanu (E 171) od 1 stycznia 2020 r., co stanowi środek ostrożnościowy służący ochronie zdrowia konsumentów;
- L. mając na uwadze, że mimo tego Komisja zamiast zaproponować stopniowe wycofywanie ditlenku tytanu (E 171) z produktów spożywczych przedstawiła projekt rozporządzenia, w którym zmieniono definicję tego dodatku do żywności i specyfikacje dla niego, nadal umożliwiając legalne wprowadzanie do obrotu i pozostawienie ditlenku tytanu (E 171) na rynku;
- M. mając na uwadze, że decyzja o niewprowadzeniu zakazu stosowania ditlenku tytanu (E 171) stawia w niekorzystnej sytuacji przedsiębiorstwa, które zdecydowały zastosować zasadę ostrożności i zastąpiły ditlenek tytanu (E 171) w swoich produktach lub go z nich usunęły;

Zasada ostrożności i „inne czynniki”

- N. mając na uwadze, że w art. 191 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) uznano zasadę ostrożności za jedną z podstawowych zasad Unii;
- O. mając na uwadze, że art. 168 ust. 1 TFUE stanowi, iż przy „określaniu i urzeczywistnianiu wszystkich polityk i działań Unii zapewnia się wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego”;
- P. mając na uwadze, że ponad 85 000 obywateli w całej Europie podpisało już petycję⁽¹³⁾, w której poparli oni francuski zakaz stosowania ditlenku tytanu (E 171) i zaapelowali o wdrożenie zasady ostrożności w związku z niepewnościami dotyczącymi dodatków do żywności, które nie służą celom żywieniowym i mogą stanowić zagrożenie dla konsumentów;
- Q. mając na uwadze, że dopuszczając dodatki do żywności, można również uwzględniać inne istotne czynniki, w tym społeczne, gospodarcze, dotyczące tradycji, etyczne i środowiskowe, a także zasadę ostrożności i wykonalność kontroli, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1331/2008;

Warunki udzielania zezwoleń i rozwiązań alternatywnie

- R. mając na uwadze, że zgodnie z art. 6 rozporządzenia (WE) nr 1333/2008 dodatek do żywności można dopuścić tylko wtedy, gdy jego stosowanie jest bezpieczne, uzasadnione technologicznie oraz nie wprowadza w błąd, lecz przynosi korzyści konsumentom;
- S. mając na uwadze, że ditlenek tytanu (E 171) służy wyłącznie celom estetycznym, nie ma wartości odżywczej ani żadnej korzystnej funkcji technologicznej w żywności;
- T. mając na uwadze, że nie ma przekonujących dowodów na technologiczną potrzebę stosowania ditlenku tytanu (E 171), a wielu producentów żywności i sprzedawców detalicznych działających na rynku francuskim z powodzeniem usunęło ditlenek tytanu (E 171) ze swoich produktów, by zastosować się do francuskiego dekretu zawieszającego wprowadzanie do obrotu środków spożywczych zawierających ten dodatek⁽¹⁴⁾; mając na uwadze, że niektóre przedsiębiorstwa wielonarodowe zobowiązały się do usunięcia ditlenku tytanu (E 171) ze swojej oferty środków spożywczych⁽¹⁵⁾;

⁽¹³⁾ <https://you.wemove.eu/campaigns/support-the-french-ban-on-potentially-harmful-food-additive-e171>

⁽¹⁴⁾ Zgodnie z (niewyczerpującym) wykazem umieszczonym w internecie przez organizację Agir pour l'Environnement w bardzo krótkim czasie zmieniono recepturę co najmniej 340 środków spożywczych zawierających ditlenek tytanu (E 171), by były wolne od E 171, <https://infonyano.agirpourenvironnement.org/liste-verte/>. Jak wynika z komunikatu prasowego francuskiego Ministerstwa Gospodarki i Finansów z 2018 r., organizacje branżowe zaoferowały mniejszym producentom, którzy mogą napotykać poważniejsze przeszkody technologiczne niż większe podmioty, wsparcie w usuwaniu ditlenku tytanu (E 171) z ich produktów, https://www.economie.gouv.fr/files/files/directions_services/dgccrf/presse/communique/2018/CP_Nanoparticules201804.pdf.

⁽¹⁵⁾ <https://www.centerforfoodsafety.org/press-releases/4550/top-candy-company-mars-commits-to-phasing-out-harmful-nanoparticles-from-food-products>

Czwartek, 8 października 2020 r.

U. mając na uwadze, że do tej pory większość państw członkowskich z trudem egzekwowała wymóg informowania o dodawaniu nanocząsteczek do żywności; mając na uwadze, że badania przeprowadzone przez grupy konsumentów w Hiszpanii, Belgii, Włoszech i Niemczech wykazały obecność ditlenku tytanu (E 171) zawierającego nanocząsteczki w proporcji powyżej 50 % bez oznaczenia dodatku jako „nano”⁽¹⁶⁾, w tym w środkach spożywczych takich jak słodycze, gumy do żucia i ciasta, często spożywane przez dzieci i inne grupy społeczne podatne na zagrożenia;

1. sprzeciwia się przyjęciu projektu rozporządzenia Komisji;
2. uważa, że projekt rozporządzenia Komisji nie jest zgodny z celem i postanowieniami rozporządzeń (WE) nr 1333/2008 i (WE) nr 1331/2008;
3. uważa, że dalsze zezwalanie na wprowadzanie do obrotu i sprzedaż ditlenku tytanu (E 171) jako dodatku do żywności jest sprzeczne z przepisami art. 6 rozporządzenia (WE) nr 1333/2008 i może mieć negatywny wpływ na zdrowie europejskich konsumentów;
4. wzywa Komisję do wycofania projektu rozporządzenia;
5. wzywa Komisję do zastosowania zasady ostrożności i usunięcia ditlenku tytanu (E 171) z unijnego wykazu dopuszczonych dodatków do żywności;
6. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

⁽¹⁶⁾ M.in. Altroconsumo we Włoszech, OCU w Hiszpanii, Test-Achats w Belgii i UFC – Que Choisir we Francji.